

Załącznik do Uchwały nr 4/93/2013
Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu
Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
z dnia 26.03.2013 r.

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
W POZNANIU

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ W POZNANIU
ZA 2012 ROK

MARZEC 2013r.

I. WSTĘP

Rok 2012 był dwudziestym rokiem działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu (zwanym w dalszej części WFOŚiGW). Równocześnie zamyka on 14 letni okres działalności w nowych granicach, związanych z podziałem administracyjnym kraju w 1999r. Był to jednocześnie trzeci rok działalności po przekształceniu z dniem 1 stycznia 2010r. z funduszu celowego w samorządową osobę prawną oraz ostatni rok działalności w oparciu o Strategię na lata 2009-2012.

Wymiernym efektem 2012r. był przyrost kapitałów własnych WFOŚiGW w wysokości ponad 43 mln zł, który przekroczył zakładane w planie wartości o ok. 3%. Spowodowane to było realizacją niższych od zakładanych w planie kosztów i wyższych od zakładanych w planie przychodów.

W 2012r. kontynuowano proces racjonalizacji kosztów działania biura i organów WFOŚiGW. Efekt odzwierciedlają między innymi niższe od zakładanych:

- koszty działalności organów i biura (90% zakładanych wartości),
- koszty finansowe (84% zakładanych wartości),
- pozostałe koszty operacyjne (zaledwie 25% zakładanych wartości).

Bieżąca działalność WFOŚiGW w 2012r. koncentrowała się na efektywnej realizacji zadań i celów statutowych polegających w głównej mierze na udzielaniu oprocentowanych pożyczek, dotacji, dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, a także przyznawaniu nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Ponadto na podstawie *Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” dla osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro)*, zawartego w dniu 25 czerwca 2007r., pomiędzy Ministrem Środowiska a WFOŚiGW (wraz z późniejszymi aneksami), a także *Porozumienia w sprawie przekazania i przyjęcia do realizacji zadań w ramach osi priorytetowych: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”*, zawartego w dniu

14 listopada 2007r. pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej a WFOŚiGW (wraz z późniejszymi aneksami), WFOŚiGW realizował w 2012r. zadania Instytucji Wdrażającej dla priorytetów: I – Gospodarka wodno-ściekowa i II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”.

Natomiast na podstawie *Porozumienia w sprawie realizacji Priorytetu III „Środowisko przyrodnicze” Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013*, zawartego w dniu 1 października 2007r. pomiędzy Zarządem Województwa Wielkopolskiego a WFOŚiGW (wraz z późniejszymi aneksami), WFOŚiGW w 2012r. realizował zadania Instytucji Pośredniczącej w odniesieniu do Priorytetu III „Środowisko Przyrodnicze” Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

WFOŚiGW zwolniony był z podatku dochodowego od osób prawnych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 4b Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (t.j., Dz. U. Nr 74, poz. 397 z 2011r. z późniejszymi zmianami) oraz z podatku VAT – na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 38 Ustawy o podatku od towarów i usług (t. j. Dz. U. Nr 177, poz. 1054 z 2011r. z późniejszymi zmianami).

Roczne sprawozdanie finansowe WFOŚiGW zgodnie z § 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 10 z dnia 30 listopada 2010r.), zostało poddane badaniu przez Biegłego Rewidenta wybranego przez Radę Nadzorczą Funduszu Uchwałą Nr 31/79/2012 z dnia 21 września 2012r. – (POL-TAX Sp. z o.o., ul. Wandy 11A, lok.3, 03-949 Warszawa).

W opinii Biegłego Rewidenta przeprowadzającego badanie w imieniu POL-TAX Sp. z o.o., „badanie dostarczyło wystarczającej podstawy do wyrażenia opinii.

Zbadane sprawozdanie finansowe, we wszystkich istotnych aspektach:

- a) przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki na dzień 31.12.2012r., jak też jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 01.01.2012r. do 31.12.2012r.,

- b) zostało sporządzone zgodnie z wymagającymi zastosowania zasadami (polityką) rachunkowości oraz na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- c) jest zgodne z wpływającymi na treść sprawozdania finansowego przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki.”

II. DZIAŁALNOŚĆ ORGANÓW STATUTOWYCH

W 2012r. skład osobowy organów statutowych WFOŚiGW, tematyka posiedzeń i podejmowanych uchwał, a także realizowanych innych działań przedstawiały się następująco:

1) Rada Nadzorcza

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity w Dz.U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późniejszymi zmianami) przewiduje 7 osobowy skład rad nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Ustawa wyraźnie określa jakie osoby mogą być powołane w skład Rady Nadzorczej WFOŚiGW.

W 2012r. Rada Nadzorcza WFOŚiGW działała w składzie:

- Gabriela Szuba - Przewodnicząca Rady Nadzorczej - przedstawiciel Ministra Środowiska,
- Krzysztof Nosal - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej - przedstawiciel samorządów gospodarczych,
- Jarosław Sobczak - Sekretarz Rady Nadzorczej - Zastępca Dyrektora Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego,
- Jolanta Ratajczak - członek Rady Nadzorczej - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska,

- Maciej Dąbrowski - członek Rady Nadzorczej - Przewodniczący Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Sejmiku Województwa Wielkopolskiego,
- Janusz Łakomicz - członek Rady Nadzorczej - reprezentant organizacji ekologicznych,
- Henryk Piskonowicz - członek Rady Nadzorczej - Przewodniczący Regionalnej Rady Ochrony Przyrody.

W 2012r. Rada Nadzorcza WFOŚiGW odbyła 12 posiedzeń, podejmując łącznie 41 uchwał. Zdecydowana większość decyzji podjętych przez Radę Nadzorczą w formie uchwał w ciągu roku sprawozdawczego dotyczyła zatwierdzenia wniosków Zarządu WFOŚiGW o udzielenie pożyczek i dotacji, których wartość jednostkowa przekraczała 0,5% przychodów uzyskanych przez WFOŚiGW w roku poprzednim.

Zakres tematyczny zadań rozpatrywanych przez Radę Nadzorczą na posiedzeniach w 2012r. dotyczył również:

- zapoznania się z „Wspólną Strategią działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony Środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku” i uchwalenia Strategii Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku,
- zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu z działalności WFOŚiGW w Poznaniu i rocznego sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Poznaniu za 2011r.,
- zatwierdzenia listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w zakresie finansowania przedsięwzięć z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi na 2013r. a także ustalenia zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz trybu i zasad udzielania i rozliczania dotacji na 2013r.,
- uchwalenia planu działalności i rocznego planu finansowego WFOŚiGW na 2013r.,
- dokonania wyboru podmiotu właściwego do badania sprawozdania finansowego,

- zatwierdzenia Regulaminu organizacyjnego Biura WFOŚiGW w Poznaniu i ustalenia zasad wynagradzania Zarządu i pracowników biura.

Członkowie Rady otrzymywali również okresowe informacje Zarządu dotyczące realizacji rocznego planu finansowego i planu działalności WFOŚiGW na 2012r. oraz Programów Operacyjnych wdrażanych przez WFOŚiGW.

2) Zarząd

W 2012r. Zarząd WFOŚiGW działał w składzie:

- Hanna Grunt – Prezes
- Marek Zieliński – Zastępca Prezesa
- Marek Baumgart – Zastępca Prezesa

W 2012r. Zarząd odbył łącznie 89 posiedzeń, na których podjął 97 uchwał. Problematyka posiedzeń Zarządu dotyczyła całokształtu działalności WFOŚiGW i koncentrowała się na nw. zagadnieniach:

- realizacji zadań WFOŚiGW związanych z pełnieniem funkcji Instytucji Pośredniczącej w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 oraz pełnieniem funkcji Instytucji Wdrażającej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013,
- realizacji bieżącej współpracy z jednostkami zewnętrznymi, w tym zwłaszcza z Urzędem Marszałkowskim Województwa Wielkopolskiego, Wielkopolskim Urzędem Wojewódzkim, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska, Ministerstwem Środowiska, Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Bankiem Ochrony Środowiska SA i innymi bankami, jednostkami samorządu terytorialnego oraz mediami,
- podejmowaniu uchwał dotyczących udzielania i umarzania części pożyczek oraz udzielania dotacji jednostkom realizującym przedsięwzięcia proekologiczne o charakterze inwestycyjnym i bieżącym,

- rozpatrywaniu wniosków o aneksowanie warunków podpisanych wcześniej umów pożyczkowych i dotacyjnych,
- dokonywaniu okresowej analizy kosztów i przychodów oraz zaawansowania realizacji zadań ujętych w rocznym planie finansowym i planie działalności WFOŚiGW,
- zagadnieniach związanych z bieżącą działalnością WFOŚiGW, gospodarowaniem środkami pieniężnymi, przygotowaniem materiałów dla Rady Nadzorczej WFOŚiGW oraz dla innych podmiotów współpracujących z WFOŚiGW,
- analizie ryzyk występujących w poszczególnych rodzajach działalności WFOŚiGW,
- kontrolach przeprowadzonych przez WFOŚiGW u beneficjentów udzielonej pomocy finansowej.

W 2012r. WFOŚiGW uczestniczył w pracach nad stworzeniem Wspólnej Strategii Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020. Prezes Hanna Grunt była w składzie komitetu sterującego, a Krzysztof Mączkowski, koordynator ds. strategii pracował w grupie roboczej. W czerwcu 2012r. Strategia została uchwalona przez Radę Nadzorczą NFOŚiGW.

Wieloosobowe stanowisko ds. strategii przy współpracy z Kierownikami Działów pracowało nad przygotowaniem „Strategii Działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020”, w ramach której zostały wyodrębnione następujące priorytety:

- priorytet I: Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi
- priorytet II: Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi
- priorytet III: Ochrona atmosfery
- priorytet IV: Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów
- priorytet V: Edukacja ekologiczna

- priorytet VI: Monitoring i zarządzanie środowiskiem.

Strategię WFOŚiGW uchwaliła Rada Nadzorcza w dniu 21 września 2012r.

Przez cały 2012 rok przedstawiciele WFOŚiGW uczestniczyli w pracach grup roboczych ds. Nowej Perspektywy 2014-2020 przy Ministerstwie Środowiska – Grupie Priorytety / Kryteria Wyboru przewodniczył Krzysztof Mączkowski z WFOŚiGW w Poznaniu.

Fundusz był organizatorem dwóch konferencji w ramach Międzynarodowych Targów Ekologicznych POLEKO 2012. Podczas Krajowej Konferencji „Nowe wyzwania w ochronie środowiska” zaprezentowano zagadnienia związane z ochroną środowiska w Nowej Perspektywie 2014-2020, zagadnienia reformy gospodarki wodnej i strategii wzmocnienia efektywności energetycznej i sektora OZE w regionach. Podczas Krajowej Konferencji „Ochrona przyrody jako czynnik zrównoważonego rozwoju gmin” organizowanej przy współpracy z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Poznaniu, nad którą patronat honorowy objął Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Michał Kielsznia, omawiane były zagadnienia ochrony przyrody w działaniach samorządów lokalnych i doświadczenia współpracy w tym obszarze.

Głównym celem działań promocyjnych w 2012 roku było informowanie o bieżącej działalności, prezentacja dotychczasowych osiągnięć WFOŚiGW oraz wskazywanie możliwości finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju zgodnie z dyrektywami UE, Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego oraz Strategią WFOŚiGW w Poznaniu.

Cele te realizowane były m.in. poprzez:

- wydawanie kwartalnika informacyjnego Eko Fakty,
- publikacje w prasie regionalnej i branżowej,
- emisję programów informacyjnych w telewizji i radiu,
- konferencje prasowe dla dziennikarzy,

- coroczny udział w Targach POLEKO,
- współorganizację konferencji tematycznych,
- prowadzenie strony WWW (www.wfosgw.poznan.pl).

III. ORGANIZACJA BIURA FUNDUSZU

W 2012r. kontynuowana była realizacja zadań zarówno w zakresie WRPO na lata 2007-2013 i POiŚ na lata 2007-2013, jak również w zakresie udzielania pomocy finansowej z własnych środków będących w dyspozycji WFOŚiGW.

W strukturze organizacyjnej biura na początku 2012r. funkcjonowało 8 działów:

- Dział organizacyjno-administracyjny i kadr (DOAK),
- Dział identyfikacji wniosków (DIW),
- Dział przygotowania umów (DPU),
- Dział monitoringu umów (DMU),
- Dział kontroli przedsięwzięć (DKP),
- Dział finansowo-księgowy (DFK),
- Dział funduszy europejskich (DFE),
- Dział prawny (DP).

Uchwałą nr 6/54/2012 z dnia 6 lutego 2012r. Rada Nadzorcza wprowadziła zmiany do Regulaminu organizacyjnego biura WFOŚiGW i zatwierdziła nową strukturę organizacyjną, która dostosowana została do istniejących potrzeb i uwzględniła podział kompetencji członków Zarządu.

W Biurze Funduszu przewidziane zostały następujące komórki organizacyjne:

- Dział organizacyjno-administracyjny (DOA),
- Dział identyfikacji wniosków (DIW),
- Dział przygotowania umów (DPU),
- Dział monitoringu umów (DMU),
- Dział kontroli przedsięwzięć (DKP),
- Dział finansowo-księgowy (DFK),

- Dział funduszy europejskich (DFE),
- Dział obsługi Zarządu (DOZ),
- Dział weryfikacji finansowej (DWF),
- Wieloosobowe stanowisko ds.kadr (KD),
- Jednoosobowe stanowisko ds. analiz finansowych (AF),
- Jednoosobowe stanowisko ds. prawnych – Radca Prawny (RP),
- Jednoosobowe stanowisko Audytora Wewnętrznego (AW),
- Wieloosobowe stanowisko ds. strategii (ST),
- Jednoosobowe stanowisko ds. promocji (PR).

W dniu 20.12.2012r. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie ustalenia zasad wynagradzania pracowników Biura WFOŚiGW, co wynikało z potrzeby wprowadzenia zmian w zakresie terminu wypłaty wynagrodzeń oraz umieszczenia w zasadach wynagradzania regulacji dotyczących przyznawania nagród motywacyjnych dla pracowników.

W tym samym terminie Rada Nadzorcza w drodze uchwały ustaliła zasady wynagradzania Członków Zarządu WFOŚiGW, co równoznacznie jak w przypadku pracowników, wynikało z potrzeby wprowadzenia zmian w zakresie terminu wypłaty wynagrodzeń oraz doprecyzowania zapisów w Zasadach wynagradzania.

Ogólny stan zatrudnienia w WFOŚiGW na koniec 2012r. wyniósł 85 osób. Struktura wykształcenia pracowników utrzymywała się na poziomie z 2011r., tj. 90% pracowników biura posiadało wyższe wykształcenie, wielu z nich ukończyło również uzupełniające studia podyplomowe, a 10% posiadało wykształcenie średnie. W roku 2012 pracownicy podnosili kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach, kursach i studiach podyplomowych.

W 2012r. w WFOŚiGW przeprowadzono łącznie 14 kontroli zewnętrznych. Były to kontrole realizowane przez:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Poznaniu,
- Archiwum Państwowe w Poznaniu,
- Głównego Inspektora Kontroli Skarbowej,
- Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,

- Urząd Kontroli Skarbowej,
- Ministerstwo Środowiska,
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki,
- Najwyższą Izbę Kontroli Delegaturę w Poznaniu.

Otrzymane zalecenia pokontrolne stanowiły podstawę do podejmowania dalszych działań doskonalących procedury i rozwiązania organizacyjne.

IV. STAN FINANSOWY FUNDUSZU

Stan funduszu jako suma wartości funduszu statutowego, rezerwowego oraz zysku niepodzielonego był równoznaczny z kapitałem (funduszem) własnym określonym i wycenianym w bilansie, będącym częścią sprawozdania finansowego WFOŚiGW sporządzanym zgodnie z ustawą o rachunkowości (t.j. Dz. U. Nr 152 z 2009r. poz.1223 ze zmianami).

Zgodnie z powyższym fundusz WFOŚiGW odzwierciedlał sumę funduszy: statutowego i rezerwowego. Zysk netto wypracowany z działalności WFOŚiGW w danym roku przeznaczają się na tworzone przez niego fundusze: statutowy i rezerwowo. Fundusz statutowy zmniejsza się o stratę netto, w przypadku braku możliwości jej pokrycia z funduszu rezerwowego. Fundusz rezerwowo przeznaczają się na pokrycie straty netto.

Stan funduszu WFOŚiGW na koniec 2011r. wynosił 542.304.121,56 zł, w podziale na:

▪ Fundusz statutowy	497.837.539,22 zł
▪ Fundusz rezerwowo	4.500.000,00 zł
▪ Zysk netto	39.966.582,34 zł

Stan funduszu WFOŚiGW na koniec 2012r. wynosił 585.812.160,64 zł, w podziale na:

▪ Fundusz statutowy	537.804.121,56 zł

▪ Fundusz rezerwowy	4.500.000,00 zł
▪ Zysk netto	43.508.039,08 zł

Przyrost funduszu statutowego w 2012r. w wysokości 8%, związany był z przeznaczeniem 100% wypracowanego zysku na powiększenie funduszu statutowego. Z uwagi na fakt, iż WFOŚiGW od wielu lat wypracowywał dodatni wynik finansowy ze swojej działalności, nie istniały przesłanki przemawiające za zasileniem funduszu rezerwowego, który z mocy § 8. ust.1.pkt.2), ppkt.3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 listopada 2010r. w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. Nr 226 z 2010r. , poz. 1479) przeznaczają się na pokrycie straty netto.

Wypracowanie tak wysokiego wyniku finansowego i w konsekwencji funduszu własnego było efektem relatywnie niższych o ok. 15% kosztów od zakładanych w rocznym planie finansowym i niższych o ok. 12% w stosunku do poniesionych w 2011r.

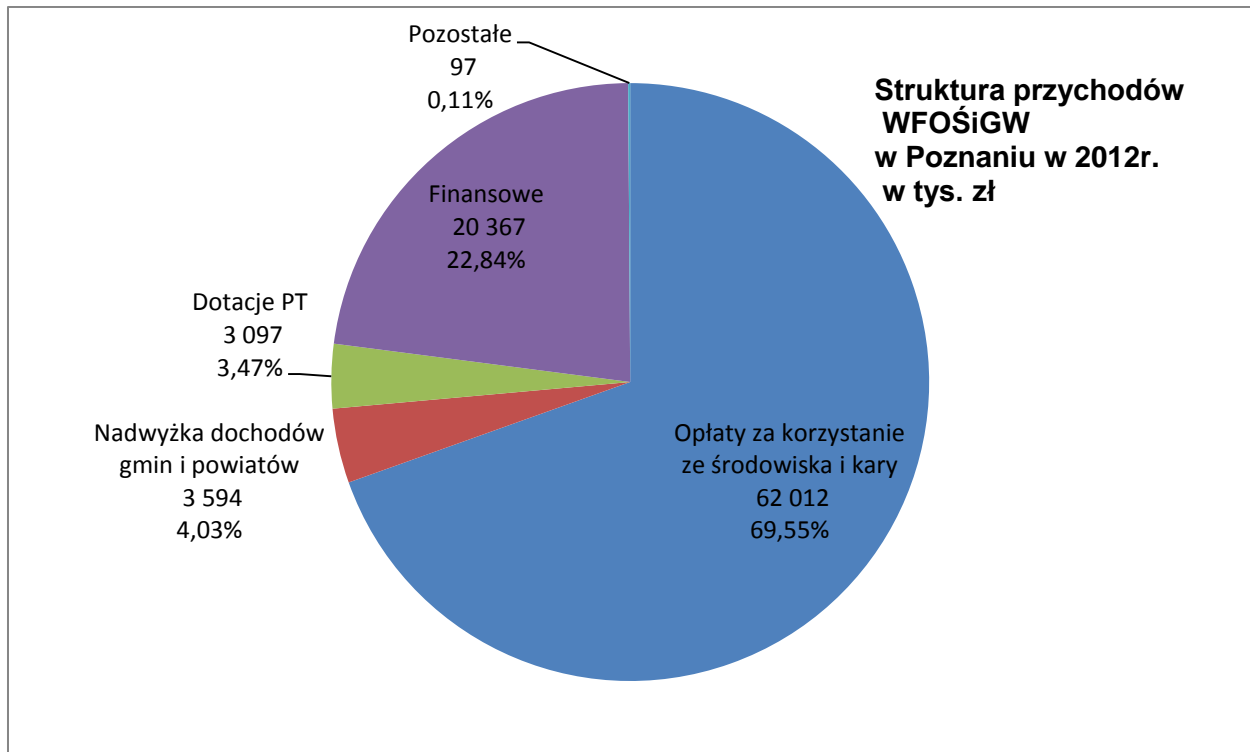
Tak realizowana polityka racjonalizacji kosztów w 2012r. w pełni zrekompensowała nieznaczny, wynoszący ok. 3% spadek przychodów w stosunku do 2011r.

Wypracowane relacje finansowe w pełni pokrywają się z przyjętymi celami działania WFOŚiGW, określonymi między innymi w strategii na lata 2009-2012.

V. PRZYCHODY I WPŁYWY PIENIĘŻNE FUNDUSZU

W 2012r. przychody WFOŚiGW zrealizowane zostały na poziomie 89.167.018,67 zł wobec 81.994.000,00. zł zakładanych w rocznym planie finansowym a więc o 9% więcej.

Wpływy za 2012r.	Opłaty za korzystanie ze środowiska i kary	Nadwyżka dochod. gmin i pow.	Dotacje PT	Finansowe	Pozostałe	Ogółem
tys. zł	62 012	3 594	3 097	20 367	97	89 167
%	69,55	4,03	3,47	22,84	0,11	100,00

1) Przychody z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska.

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska przekazywane w ramach redystrybucji dokonywanej przez Urząd Marszałkowski stanowiły największą pozycję w strukturze przychodów WFOŚiGW. W 2012r. osiągnęły kwotę 61.936.103,12 zł, wobec 62.932.647,23 zł za 2011r., tj. spadek o 1,6% i stanowiły 69,5 % ogólnej kwoty przychodów za 2012r.

Zrealizowane w 2012r. przelewy opłat na rzecz WFOŚiGW dotyczyły i wynosiły odpowiednio:

- Gospodarki ściekowej i ochrony wód-14.084.822,16 zł i były niższe w stosunku do 2011r. o 954.924,90 zł, tj. o 6,4%,
- Ochrony powietrza-26.799.223,28 zł i były niższe w stosunku do 2011r. o 280.151,13 zł, tj. o 1,0 %;
- Gospodarki odpadami-19.424.533,71 zł i były niższe w stosunku do 2011r. o 1.020.190,05 zł, tj. o 5,0 %;
- Pozostałych opłat-1.627.523,97 zł i były wyższe w stosunku do 2011r. o kwotę 1.258.721,97 zł, tj. o 341,3 %.

Największe kwoty opłat przelewane były do 2012r. przez Urząd Marszałkowski w dwóch terminach, tj. na koniec lutego i na koniec sierpnia. Powyższe wynikało z uregulowań ustawowych związanych z terminami płatności opłat i ich redystrybucji.

W 2012r. na konto WFOŚiGW wpłynęła również opłata produktowa za zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny w wysokości 4.736,80 zł, która była wyższa w stosunku do 2011r. o kwotę 1.975,10 zł, tj. o 71,5 %. Opłata ta jednak w całości przekazywana była na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, tym samym nie wpływała na wynik działalności WFOŚiGW.

Faktyczna realizacja przychodów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska wyniosła 61.936.103,12 zł, co w stosunku do kwoty ujętej w planie finansowym i prognozy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego określonej na poziomie 60.000.000,00. zł stanowiło 103,2% wykonania planu.

2) Przychody z tytułu administracyjnych kar pieniężnych.

Przychody z tytułu administracyjnych kar pieniężnych realizowane były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Przelewy na rzecz WFOŚiGW należnej części pobranych kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska w 2012r. wyniosły 76.069,69 zł, i stanowiły 108% kwot przelanych na konto WFOŚiGW w 2011r. oraz 76,1% prognozowanych w stosunku do kwoty 100.000,00 zł planowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Należy przy tym zwrócić uwagę, że miały one marginalny wpływ na wysokość ogólnej kwoty przychodów, bowiem stanowiły jedynie 0,1% w ich strukturze.

Przychody te nie odgrywały większej roli jako źródło dyspozycyjnych środków WFOŚiGW służących finansowaniu przedsięwzięć proekologicznych.

Dodatkowo takie stwierdzenie poparte zostało przekazaną prognozą na kolejne lata, która zakładała dalszy spadek tych przychodów o ponad 60%.

3) Przychody z nadwyżek dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat i kar.

W 2012r. WFOŚiGW uzyskał przychody z nadwyżek dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat i kar w wysokości 3.593.669,66 zł, co stanowiło 4,0% w strukturze przychodów i spadek w stosunku do 2011r. o ponad 50%.

W 2012r. WFOŚiGW nie uzyskał żadnych wpływów z tytułu nadwyżek dochodów powiatów z opłat i kar. W złożonych rozliczeniach żaden z 35 powiatów nie wykazał takich nadwyżek od 2009r.

W 2012r. WFOŚiGW uzyskał przychody z nadwyżek gmin z tytułu opłat i kar od:

1) Gminy Przykona	- w wysokości 2.553.295,00 zł;
2) Gminy Szydłowo	- w wysokości 442.828,00 zł;
3) Gminy Powidz	- w wysokości 287.342,36 zł;
4) Miasta i Gminy Międzychód	- w wysokości 47.852,00 zł,
5) Gminy Ślesin	- w wysokości 262.352,30 zł.

Wzorem lat ubiegłych, w 2012r. wyegzekwowanie szczegółowych rozliczeń ze wszystkich 226 gmin i 35 powiatów z terenu województwa wielkopolskiego napotkało sporo trudności.

4) Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa.

Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa to w WFOŚiGW przychody z pomocy technicznej związanej z obsługą: POliŚ na lata 2007-2013 oraz WRPO na lata 2007-2013. Przychody z powyższego tytułu stanowiły w 2012r. 3,5% w strukturze przychodów ogółem WFOŚiGW i osiągnęły kwotę w wysokości 3.097.470,06 zł, wykazując 98,8 % realizacji kwot z 2011 roku.

Przychody z pomocy technicznej w ramach:

- ◆ Programu Operacyjnego Infrastruktura Środowisko na lata 2007-2013, w 2012r. wyniosły 1.087.708,48 zł (35,1%)
- ◆ Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, w 2012r. wyniosły 2.009.761,58 zł (64,9%)

Przychody z ww. tytułów zostały zrealizowane w wysokości 96,8% wartości rocznego planu finansowego.

5) Przychody finansowe.

Przychody finansowe WFOŚiGW w 2012r. wyniosły 20.367.068,49 zł w stosunku do 17.514.141,48 zł w 2011r., tj. były większe o 16,3%.

5a) Przychody z oprocentowania udzielonych pożyczek.

W 2012r. przychody z tytułu oprocentowania od udzielanych pożyczek przez WFOŚiGW wyniosły 11.501.396,61 zł, co w stosunku do kwoty w wysokości 9.272.806,60 zł za 2011r., stanowiło wzrost o 24% oraz 127,8% realizacji rocznego planu finansowego.

Pożyczki udzielane przez WFOŚiGW były zdecydowanie korzystniejsze dla inwestorów od najbardziej preferencyjnych kredytów bankowych. Stosunkowo

niskie oprocentowanie stanowiło bowiem jedyny koszt dla beneficjentów. WFOŚiGW nie stosował żadnych opłat i prowizji.

Ogólna wartość przychodów uzyskiwanych przez WFOŚiGW z tytułu oprocentowania pożyczek zależała od wysokości kwoty udzielonej pożyczki i od poziomu oprocentowania zależnego od roku, w którym pożyczka została udzielona, a także od aktualnego poziomu stopy redyskonta weksli określonego przez Radę Polityki Pieniężnej.

W 2012r. oprocentowanie wynosiło 0,5 stopy redyskonta weksli w stosunku rocznym, liczone od niespłaconych kwot kapitału, lecz nie mniej niż 3 % w stosunku rocznym (z zastrzeżeniem pożyczek przeznaczonych na zachowanie płynności finansowej ze środków Unii Europejskiej, gdzie oprocentowanie wynosiło 0,8 stopy redyskonta weksli w stosunku rocznym, liczone od niespłaconych kwot kapitału, lecz nie mniej niż 4,8% w stosunku rocznym).

Wysokość oprocentowania była określona przez Radę Nadzorczą WFOŚiGW i zawarta w Zasadach udzielania i umarzania pożyczek oraz trybie i zasadach udzielania i rozliczania dotacji ze środków WFOŚiGW na dany rok.

5b) Przychody z oprocentowania środków pieniężnych na rachunkach bankowych i innych naliczonych odsetek.

W 2012r. przychody z oprocentowania czasowo wolnych środków pieniężnych na rachunkach bankowych wyniosły 8.402.380,37 zł, wobec 7.838.349,18 zł w 2011r., co stanowiło wzrost o 7,2%. W strukturze przychodów ogółem WFOŚiGW pozycja ta stanowiła 9,4%.

W 2012r. całość czasowo wolnych środków deponowana była na lokatach terminowych. W zależności od harmonogramu wypłat pożyczek i dotacji, deponowano wolne środki maksymalnie do 6 miesięcy. Mając na uwadze uzyskanie jak najwyższej efektywności z depozytów, prowadzono negocjacje kwotowania lokat

z grupą ok. 10 banków, pod kątem uzyskania nie tylko najwyższego oprocentowania, ale również kierując się zasadą dywersyfikacji lokowanych środków. Należy przy tym dodać, że przestrzegana była bezwzględnie zasada współpracy jedynie z tymi bankami, które w okresie trwania depozytów gwarantowały bezpieczeństwo ulokowanych środków finansowych.

Środki przechowywane na bieżącym rachunku były również deponowane na negocjowanych lokatach overnight, które oferowały znacznie efektywniejsze oprocentowanie depozytów od umownego oprocentowania rachunków bieżących.

Realizacja powyższych zasad odbywała się przy 100% priorytecie dla wypłat związanych z przyznaną pomocą finansową.

5c) Dywidendy.

W 2012r. WFOŚiGW posiadał akcje lub udziały w następujących podmiotach:

1. w Zakładzie Utylizacji Odpadów Spółka z o.o. w Koninie;
2. w Tłoczni Metali „PRESSTA” S.A. w upadłości z siedzibą w Bolechowie;
3. w Funduszu Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A. z siedzibą w Poznaniu;
4. w Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Kalisz ” S.A. z siedzibą w Kaliszu;
5. w Banku Ochrony Środowiska S.A. z siedzibą w Warszawie.

W 2012r. WFOŚiGW otrzymał przychody z dywidendy jedynie od udziałów w Zakładzie Utylizacji Odpadów w Koninie. Kwota dywidendy wyniosła 400.307,60 zł i była równa wartości dywidendy otrzymanej w 2011r.

6) Wpływy z tytułu spłat rat kapitałowych od udzielonych pożyczek.

Spłaty rat kapitałowych pożyczek udzielonych przez WFOŚiGW nie stanowiły dla WFOŚiGW przychodów. Stanowiły jednak znaczące zasilenie środkami pieniężnymi dyspozycyjnej puli służącej finansowaniu przedsięwzięć proekologicznych.

W 2012r. nie wystąpiły większe problemy ze spłatą pożyczek oraz odsetek od pożyczek. Spłaty zarówno pożyczek jak i odsetek podlegały bieżącemu monitorowaniu przez pracowników WFOŚiGW.

Pożyczkobiorcy w przeważającej większości spłacali je zgodnie z harmonogramem spłat. W ogólnej kwocie 100.641.709,28 zł spłat pożyczek, zaledwie 2.177.215 zł to kwota, która została spłacona po terminie. O tym, iż przypadków opóźnień było niewiele oraz były one na stosunkowo niską kwotę ogółem świadczyły również małe przychody z tytułu odsetek karnych, które wyniosły w 2012r. 5.343,00 zł. Stanowiło to zatem marginalne zjawisko w świetle wypłaconych kwot pożyczek.

Dla porównania w 2011r. realizacja spłat wyniosła 94.841.417,23 zł. Oznacza to wzrost wpływów o 5.800.292,05 zł, tj. o 6,1%.

Spłaty rat kapitałowych pożyczek w ostatnich latach były wyższe pod względem wartości od wpływów z tytułu opłat i kar i to:

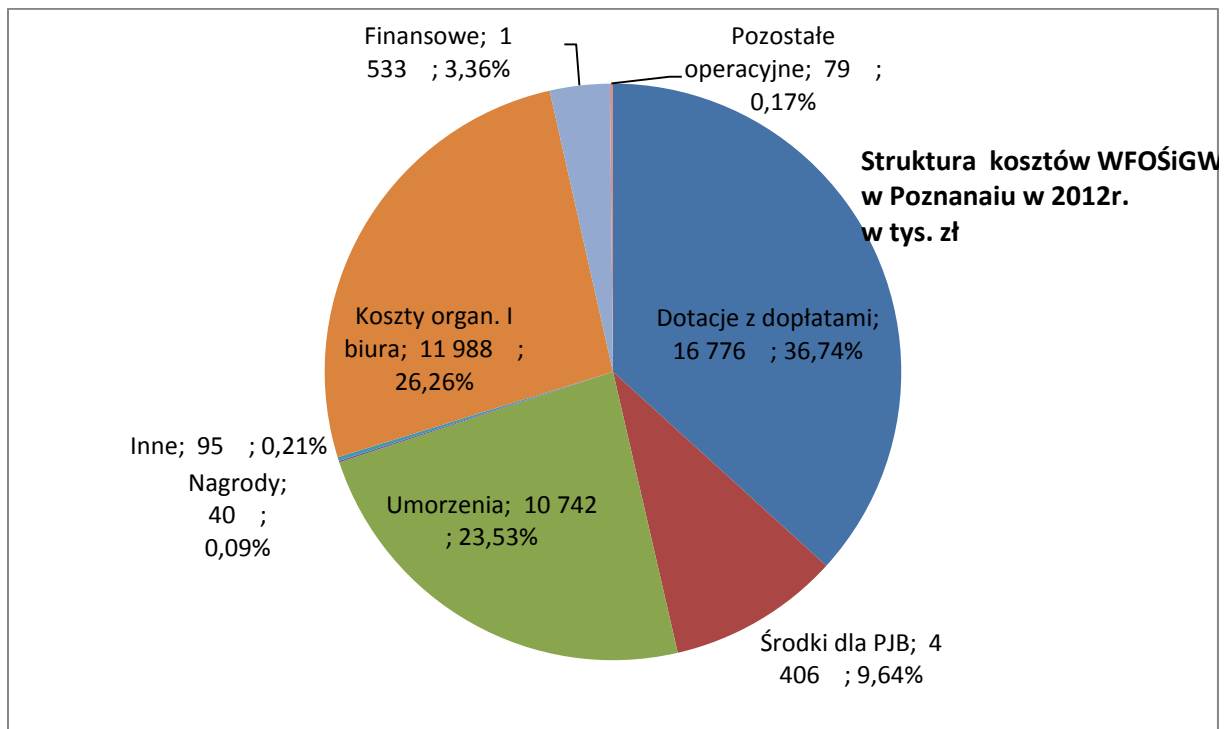
- w 2012r. o 38.629.536,47 zł;
- w 2011r. o 31.838.370,04 zł.

Obowiązujące zasady udzielania pożyczek częściowo umarzalnych przewidywały sankcje w postaci ograniczenia umorzeń w przypadkach nie wypełniania warunków zawartych umów.

VI. KOSZTY ORAZ ROZCHODY PIENIĘŻNE FUNDUSZU

Koszty WFOŚiGW wyniosły 45.658.979,59 zł co stanowiło 85,1% wykonania rocznego planu finansowego.

Koszty za 2012r.	Dotacje i dopłaty	Środki dla PJB	Umorzenia	Nagrody	Inne	Koszty organów i biura	Finansowe	Pozostałe operacyjne	Ogółem
tys. zł	16 776	4 406	10 742	40	95	11 988	1 533	79	45 659
%	36,74	9,64	23,53	0,09	0,21	26,26	3,36	0,17	100

Koszty WFOŚiGW w 2012r. dotyczyły:

- dotacji, w tym dopłat do oprocentowania kredytów bankowych,
- dofinansowania zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe,
- częściowego umorzenia pożyczek,

- nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- działalności organów i biura WFOŚiGW.

Środki na wydatki majątkowe nie zmniejszyły stanu funduszu na koniec roku.

1) Wyплаты dotacji.

W 2012r. wypłaty dotacji (łącznie z przekazaniem środków na rzecz państwowych jednostek budżetowych) wyniosły 20.643.659,27 zł. Dla porównania w 2011r. wypłaty dotacji wyniosły 22.371.697,01 zł. Oznaczało to spadek wypłat o 1.728.037,74 zł, tj. o 7,7% oraz stanowiło 82,6% realizacji rocznego planu finansowego.

Dotacje wypłacone na przestrzeni 2012r. stanowiły 45,2% w ogólnej strukturze kosztów.

Z ogólnej wyżej określonej kwoty wypłat dotacji w 2012r. przedsięwzięć inwestycyjnych dotyczyła kwota 10.426.945,31 zł, co stanowiło 50,5% a bieżących kwota 10.216.713,96 zł., co stanowiło 49,5% ogólnej kwoty wypłaconych w 2012r. dotacji.

Dla porównania w 2011r. z ogólnej kwoty wartości wypłaconych dotacji, celów inwestycyjnych dotyczyła kwota 9.339.991,41 zł, co stanowiło 41,7% a bieżących kwota 13.031.705,60 zł, co stanowiło 58,25% ogólnej kwoty wypłaconych w 2011r. dotacji

W 2012r. największa pomoc dotacyjna wypłacona była na dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu przeciwdziałania skutkom poważnych awarii, edukacji ekologicznej, ochrony powietrza oraz gospodarki wodnej.

Dziedzina	Kwota w zł
Likwidacja nadzwyczajnych zagrożeń	6.991.627,00
Edukacja	4.513.183,60
Inne kierunki finansowania	2.944.475,67

Ochrona powietrza	2.633.164,27
Monitoring środowiska	1.515.000,00
Ochrona przyrody	1.011.208,73
Gospodarka wodna	1.000.000,00
Ochrona wód	35.000,00
Razem	20.643.659,27

Pomoc dotacyjna na przedsięwzięcia inwestycyjne w dużej mierze dotyczyła termomodernizacji budynków i inwestycji związanych z ochroną powietrza, a także zakupów specjalistycznego wyposażenia dla straży pożarnych w ramach przeciwdziałania skutkom poważnych awarii. Przedsięwzięcia bieżące finansowane dotacjami to: edukacja ekologiczna, ochrona przyrody, monitoring środowiska, likwidacja wyrobów zawierających azbest.

W zakresie monitoringu stanu środowiska dofinansowanie dotyczyło Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska i jednostek współpracujących z WIOŚ w zakresie realizacji zintegrowanych działań monitoringowych na terenie województwa wielkopolskiego.

W obszarze ochrony przyrody między innymi dofinansowano zadania związane z rewaloryzacją i ochroną starodrzewu w zabytkowych parkach wiejskich i miejskich, działań polegających na aktywnej ochronie gatunkowej roślin i zwierząt.

W odniesieniu do problematyki edukacji ekologicznej wspierane były przede wszystkim przedsięwzięcia realizowane przez ośrodki edukacji ekologicznej oraz przedsięwzięcia edukacyjne o znaczeniu ponadlokalnym lub o zasięgu wojewódzkim, prowadzone przez różne jednostki organizacyjne w tym pozarządowe organizacje proekologiczne.

2) Wyплаты z tytułu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych

W 2012r. dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych wyniosły 538.582,85 zł., co stanowiło 53,9% realizacji rocznego planu finansowego.

Dla porównania w 2011r. wypłaty takie objęły kwotę 566.910,39 zł. Zrealizowane w 2012r. dopłaty dotyczyły umów zawartych w latach wcześniejszych oraz umowy zawartej 13.02.2012r. z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie w sprawie dopłat ze środków WFOŚiGW do oprocentowania kredytów udzielanych przez BOŚ S.A. na inwestycje w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej na terenie województwa wielkopolskiego.

Ta forma pomocy finansowej była wykorzystywana przede wszystkim przez osoby fizyczne realizujące przedsięwzięcia proekologiczne oraz w przypadku braku możliwości udzielenia pożyczki ze środków własnych WFOŚiGW.

Przychody osób fizycznych korzystających z dotacji lub dopłat podlegały opodatkowaniu. WFOŚiGW w tym zakresie po zakończeniu roku był zobowiązany wystawiać stosowne dokumenty (PIT – 8c). W 2012r. wystawiono 740 szt tego typu dokumentów.

3) Umożenia pożyczek.

W 2012r. łączna kwota dokonanych częściowych umorzeń pożyczek wyniosła 10.742.445,53 zł, przy planowanych na poziomie 12.000.000,00 zł, co dało wskaźnik realizacji planu na poziomie 89,5%. Dla porównania w 2011r. była to wartość 11.971.645,95 zł. Oznaczało to że w 2012r. umorzenia były mniejsze o 1.229.200,42 zł, tj. o ok. 10%. Wynikało to z dużej aktywności w uzyskiwaniu środków z UE przez pożyczkobiorców WFOŚiGW a tym samym przekwalifikowaniu umów pożyczek z częściowym umorzeniem, na w całości zwrotne.

W strukturze kosztów za 2012 rok pozycja ta wyniosła 23,5%.

Z umorzeń pożyczek w 2012 r., podobnie jak we wcześniejszych latach, korzystały jednostki samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorstwa komunalne podległe samorządowi i realizujące zadania przypisane samorządowi. W zdecydowanej większości umorzenia dotyczyły przedsięwzięć z zakresu ochrony wód.

Dziedzina	Kwota w zł
Ochrona wód i gospodarka wodna	7.707.128,00
Ochrona powietrza	1.583.750,00
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami	1.451.567,53
Razem	10.742.445,53

Decyzje o umorzeniu części pożyczki podejmowane były po spełnieniu warunków:

- ✓ terminowego zakończenia przedsięwzięcia,
- ✓ terminowej spłaty rat kapitałowych i odsetek z tytułu oprocentowania określonych w umowie,
- ✓ osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego/energetycznego,
- ✓ zatwierdzenia końcowego rozliczenia pożyczki,
- ✓ wywiązywania się z obowiązku uiszczania opłat i kar przez pożyczkobiorcę i jednostki wnoszące w jego imieniu opłaty i kary.

Decyzje o częściowym umorzeniu pożyczek podejmowane były po spłacie odpowiedniej części pożyczki oraz w uzasadnionych przypadkach po kontroli realizacji przedsięwzięcia ostatecznie sprawdzającej spełnienie wszystkich warunków umowy. Wielkość umorzenia każdorazowo wynikała z zapisów umowy pożyczkowej i uwzględniała wskaźnik umorzenia obowiązujący w roku, w którym zawarto umowę pożyczki.

Umorzenie pożyczki uzależnione było od złożenia przez pożyczkobiorcę oświadczenia o przeznaczeniu środków finansowych uzyskanych w wyniku umorzenia na inne przedsięwzięcia realizowane w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

4) Koszty działalności organów i biura

W 2012r. koszty działalności organów i biura WFOŚiGW wyniosły 11.987.673,50 zł. Dla porównania w 2011r. ta grupa kosztów wyniosła 11.742.283,53 zł. Oznacza to wzrost o 245.389,97 zł tj. o 2,1%, jednak nie przekroczyły one zakładanych w planie na 2012r. wartości osiągając poziom 90,3%.

Koszty osobowe zrealizowane zostały w 2012r. w kwocie 9.527.511,06 zł i były mniejsze o 8,7% od wartości zakładanych w rocznym planie finansowym.

W strukturze kosztów rzeczowych największą pozycję zajmowały usługi obce, które obok podatków i opłat, wykazywały tendencję wzrostową w stosunku do 2011r. W przypadku usług obcych wzrost ten nie przekroczył 10%, natomiast podatki i opłaty wzrosły o 33,1% w stosunku do 2011r. Z uwagi na to, iż stanowiły one zaledwie 0,1% w ogólnej strukturze kosztów nie wystąpiło zagrożenie dla wykonania planu finansowego.

Z pozostałych kosztów dotyczących amortyzacji, zakupu materiałów i zużycia energii oraz pozostałych kosztów rodzajowych, jedynie koszty energii wzrosły o 1,8%, natomiast pozostałe wykazywały tendencję spadkową

5) Pozostałe koszty i rozchody

W tej grupie wystąpiły takie pozycje jak:

- ✓ nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej- 40.000,00 zł, przyznane laureatom z województwa wielkopolskiego wyłonionym przez Kapitułę Konkursu XIII edycji Konkursu o Puchar Recyklingu organizowanego przez Redakcję „Przeglądu Komunalnego”- ABRYŚ Sp. z o.o. w Poznaniu. W rocznym planie finansowym na 2012r.

przewidziano kwotę w wysokości 100 000,00 zł, zatem realizacja rocznego planu finansowego na 2012r. wyniosła 40,0 %.,

- ✓ inne wydatki na ochronę środowiska w wysokości 94.529,00 zł, stanowiące zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie i odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych pod sztuczne zbiorniki wodne. Wartość ta stanowiła 94,5% realizacji rocznego planu finansowego na 2012r.,
- ✓ koszty finansowe w wysokości 1.533.517,19 zł, dotyczyły praktycznie w całości odpisu aktualizującego posiadanego przez WFOŚiGW pakietu akcji Banku Ochrony Środowiska. Stało się to konieczne w związku ze znacznym spadkiem ich wartości notowanym na Gieldzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Wskaźnik realizacji rocznego planu finansowego na 2012r. wyniósł 83,8%;
- ✓ pozostałe koszty operacyjne w wysokości 78.572,25 zł, dotyczyły między innymi opłaty za zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny przekazanej do NFOŚiGW oraz zasądzonych wyrokiem sądu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń.

Wskaźnik realizacji zakładanych na 2012r. wartości w rocznym planie finansowym wyniósł 24,5%.

6) Wypłaty pożyczek

W 2012r. wypłaty pożyczek ze środków WFOŚiGW wyniosły 129.911.402,09 zł. Dla porównania w 2011 r. wypłaty pożyczek to kwota 165.873.596,97 zł. Oznaczało to spadek o 35.962.194,88 zł, tj. o ponad 21%.

W 2012r. wypłacone pożyczki dotyczyły przedsięwzięć związanych z:

- ✓ gospodarką wodną i ochroną wód – 107.121.474,79 zł tj. 82,5%
- ✓ gospodarką odpadami – 11.727.796,37 zł, tj. 9,0%,
- ✓ ochroną powietrza – 10.779.130,93 zł, tj. 8,3%,

- ✓ pozostałymi kierunkami – 283.000,00 zł, tj. 0,2%.

Dla porównania w 2011r. wypłacone pożyczki dotyczyły przedsięwzięć związanych z:

- ✓ gospodarką wodną i ochroną wód – 140.162.761,18 zł, tj. 84,5%;
- ✓ ochroną powietrza – 20.435.952,79 zł, tj. 12,3%;
- ✓ gospodarką odpadami – 5.274.883,00zł, tj. 3,2%.

Jak z powyższego wynika zarówno w 2011r. jak i w 2012r. największe kwoty wsparcia dotyczyły gospodarki wodnej i ochrony wód, a w dalszej kolejności gospodarki odpadami i ochrony powietrza.

VII. FORMY UDZIELONEJ PRZEZ FUNDUSZ POMOCY

W 2012r. w ramach ogłoszonych naborów i konkursów wpłynęło łącznie 918 wniosków o udzielenie pomocy finansowej. W 264 przypadkach beneficjenci złożyli rezygnacje, w tym:

- 205 rezygnacji dotyczyło wniosków na cele inwestycyjne,
- 59 rezygnacji dotyczyło wniosków na cele bieżące.

106 wniosków zostało odrzuconych po ocenie formalnej, natomiast po ocenie merytorycznej został odrzucony 1 wniosek. 39 wniosków zostało wycofanych przez wnioskodawców przed zaplanowaniem pomocy.

Pozostałe rezygnacje z ubiegania się o dofinansowanie wynikały m.in. z:

- braku zabezpieczenia środków w budżetach wnioskodawców na realizację przedsięwzięć,
- decyzji wnioskodawców o przeniesieniu realizacji przedsięwzięcia na 2013r.,
- braku uzasadnienia podjętej decyzji o rezygnacji.

Dla porównania w 2011r. zostało złożonych 591 wniosków, w tym 155 rezygnacji.

W ramach poprawnie złożonych wniosków wraz z prawidłowymi dokumentami wymaganymi do podpisania umowy WFOŚiGW zawarł w 2012r. 345 umów na ogólną kwotę 133.102.845,43 zł, z czego 1 wnioskodawca odstąpił od podpisanej już umowy na kwotę 500.000,00 zł.

W 2011r. WFOŚiGW zawarł 344 umowy na kwotę 197.269.079,36 zł.

Struktura podpisanych w 2012r. umów w odniesieniu do 2011r. przedstawiona została poniżej.

Forma pomocy	Umowy podpisane w 2012r. w szt	Umowy podpisane w 2011r. w szt
Pożyczki na cele inwestycyjne	103 (w tym 1 rezygnacja)	142
Pożyczki na cele bieżące	2	0
Pożyczki ogółem	105 (w tym 1 rezygnacja)	142
Dotacje	228	188
Środki przekazane PJB	12	14
Razem	345 (w tym 1 rezygnacja)	344

VIII. EFEKTY RZECZOWE I EKOLOGICZNE PRZEDSIĘWZIĘĆ DOFINANSOWYWANYCH ZE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH WFOŚiGW

Ustawowym celem realizowanej przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej pomocy finansowej było wspieranie działań mających za zadanie poprawę stanu środowiska naturalnego. Bezpośrednią miarą takiej poprawy były efekty rzeczowe i ekologiczne związane z realizacją oddanych do użytku inwestycji.

Efekty ekologiczne opisane w tym rozdziale dotyczyły wielkości uzyskanych z umów zakończonych w 2012r. oraz planowanych do uzyskania wielkości z umów podpisanych w 2012r. W przypadku umów dla których efekt ekologiczny był równoważny efektowi rzeczowemu przedstawiono efekt rzeczowy. Prezentowane efekty ekologiczne i rzeczowe odnoszą się do całego przedsięwzięcia, a nie jedynie do jego części finansowanej przez WFOŚiGW.

W poniższych zestawieniach podano najważniejsze efekty w zakresie ochrony wód, powietrza i powierzchni ziemi.

W ramach przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej oraz ochrony przyrody dofinansowano w 2012 roku ze środków WFOŚiGW m.in. organizację konkursów i olimpiad upowszechniających wiedzę ekologiczną, tworzenie/doposażenie ośrodków edukacji ekologicznej, publikację wydawnictw oraz filmów o tematyce ekologicznej, rewaloryzację parków zabytkowych.

W ramach przedsięwzięć związanych z zapobieganiem i likwidacją skutków klęsk żywiołowych i poważnych awarii dofinansowano w 2012 roku ze środków WFOŚiGW m.in. zakup sprzętu ratownictwa ekologiczno-chemicznego oraz dostawę samochodów ratowniczo-gaśniczych.

1) Ochrona wód i gospodarka wodna

Poniższe zestawienie obrazuje efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2012r. oraz przedsięwzięć zakończonych w 2012r.

Wskaźnik	Jednostka miary	Umowy zawarte w 2012 roku	Przedsięwzięcia zakończone w 2012 roku
zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków komunalnych	m ³ /d	33,30	7.691,8

długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	254,936	561,724
długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej	km	4,182	26,806
długość wybudowanej sieci wodociągowej	km	13,774	6,171
ilość przyłączy kanalizacyjnych	szt	3.381	11.099
długość wybudowanych/zmodernizowanych wałów przeciwpowodziowych	km	0,34	0,34
zwiększenie pojemności zbiorników retencyjnych	tys. m ³	65,479	10,979

2) Ochrona powietrza

Poniższe zestawienie obrazuje efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2012r. oraz przedsięwzięć zakończonych w 2012r.

Wskaźnik	Jednostka miary	Umowy zawarte w 2012 roku	Przedsięwzięcia zakończone w 2012 roku
zmniejszenie emisji SO ₂	Mg/rok	173,812	14,159
zmniejszenie emisji NO _x	Mg/rok	20,395	4,422
zmniejszenie emisji CO	Mg/rok	168,852	38,972
zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	9.581,189	2.640,601
zmniejszenie emisji pyłów	Mg/rok	110,325	102,097
zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną	GJ/rok	19.927,89	12.261,77

WFOŚiGW wspomagał również realizację przedsięwzięć proekologicznych charakteryzujących się innymi niż wyżej określone efektami rzeczowymi i ekologicznymi, np. montaż pomp ciepła i kolektorów słonecznych.

3) *Ochrona powierzchni ziemi*

Poniższe zestawienie obrazuje efekty rzeczowe i ekologiczne wynikające z umów zawartych w 2012r. oraz przedsięwzięć zakończonych w 2012r.

Wskaźnik	Jednostka miary	Umowy zawarte w 2012 roku	Przedsięwzięcia zakończone w 2012 roku
zwiększenie pojemności składowisk dostosowanych do wymagań ustawowych	tys. m ³	0,00	0,00
powierzchnia składowisk zamkniętych i poddanych rekultywacji	ha	4,659	9,479

4) *Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest*

Wskaźnik	Jednostka miary	Umowy zawarte w 2012 roku	Przedsięwzięcia zakończone w 2012 roku
masa unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest	Mg	3.193,2923	3.193,2923

Zgodnie z umową udostępnienia środków nr 9/2011/WF/US z dnia 28.07.2011r. zawartą z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w celu udzielania beneficjentom dotacji na przedsięwzięcia dotyczące usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest efekty rzeczowe i ekologiczne ewidencjonowane były przez WFOŚiGW i NFOŚiGW proporcjonalnie do zaangażowanych środków finansowych. Łączna masa odpadów zawierających azbest unieszkodliwionych lub zabezpieczonych w 2012 roku dla umów dotacji objętych powyższą umową wyniosła 5.617,4398Mg, z tego 2.953,8683Mg było ewidencjonowane przez WFOŚiGW.

4) Kontrola przedsięwzięć

W ramach obowiązków kontrolnych w 2012r. przeprowadzono następujące kontrole przedsięwzięć dofinansowanych ze środków pieniężnych WFOŚiGW:

- 100 kontroli wynikających z planu kontroli na 2012r.;
- 1 kontrolę doraźną.

IX. STRUKTURA SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH FUNDUSZU I ŹRÓDŁA ICH POKRYCIA

Struktura składników majątkowych WFOŚiGW i źródła ich pokrycia wynikają z bilansu WFOŚiGW na dzień 31.12.2012r. Sprawozdanie finansowe WFOŚiGW za 2012r. zostało poddane badaniu i ocenie wiarygodności i rzetelności ujętych w nim danych przez biegłego rewidenta, który potwierdził prawidłowość ewidencji księgowej i sporządzonego na jej podstawie sprawozdania.

Poniżej zostały przedstawione wartości składników majątkowych WFOŚiGW na koniec 2012r. wynikające ze zweryfikowanego bilansu:

1. Aktywa trwałe	353.775.008,22 zł
w tym:	
a) wartości niematerialne i prawne	35.769,17 zł
b) rzeczowe aktywa trwałe	9.551.608,08 zł
c) należności długoterminowe	333.214.960,97 zł
d) inwestycje długoterminowe	10.972.670,00 zł
e) długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00 zł

Na koniec 2012r. wartość aktywów WFOŚiGW przekroczyła kwotę pół miliarda złotych.

Główną pozycją były należności krótko i długoterminowe (74,0% aktywów) a następnie środki pieniężne (22,5%), pakiety akcji i udziałów (1,9%) oraz środki trwałe (1,6%).

Kapitał własny WFOŚiGW to wartość 585.812.160,64 zł. Oznacza to że aktywa są pokryte kapitałem własnym w 99,9%.

W świetle powyższego została również zachowana „złota zasad bilansowa”, mówiąca o pełnym pokryciu aktywów trwałych – kapitałem własnym. W przypadku 2012r. relacja powyższa wyniosła 165,6%.

Na ogólną wartość kapitałów własnych na koniec 2012r. składały się:

- fundusz statutowy	537.804.121,56 zł
- fundusz rezerwowy	4.500.000,00 zł
- zysk nierozliczony za 2012r.	43.508.039,08 zł

Zarząd WFOŚiGW planuje przeznaczyć wypracowany na koniec 2012r. dodatni wynik finansowy na powiększenie:

- funduszu statutowego w kwocie	40.508.039,08 zł

- funduszu rezerwowego w kwocie 3.000.000,00 zł

Poza funduszami własnymi strukturę pasywów w postaci kapitałów obcych w wysokości 0,1% na 31.12.2012r. stanowią:

- zobowiązania krótkoterminowe 812.823,38 zł

- rozliczenia międzyokresowe 2.566,77 zł

X. REALIZACJA PROGRAMÓW OPERACYJNYCH WDRAŻANYCH PRZEZ FUNDUSZ

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu w okresie programowania 2007-2013 był zaangażowany w realizację dwóch Programów Operacyjnych:

- **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko** – jako Instytucja Wdrażająca (na podstawie Porozumienia z Ministrem Środowiska, podpisanego w dniu 25 czerwca 2007r., z późn. aneksami),
- **Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013** – jako Instytucja Pośrednicząca dla Priorytetu III Środowisko przyrodnicze (na podstawie Porozumienia z Zarządem Województwa Wielkopolskiego, podpisanego w dniu 1 października 2007r., z późn. aneksami).

1. PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

WFOŚiGW w Poznaniu wraz z pozostałymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej w kraju, był odpowiedzialny za wdrażanie dwóch priorytetów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – Priorytetu I oraz Priorytetu II dla projektów o wartości całkowitej do 25 mln euro.

- **Priorytet I – Gospodarka wodno-ściekowa**

Głównym celem priorytetu jest wyposażenie (do końca 2015r.) aglomeracji powyżej 15 tys. RLM w systemy kanalizacji oraz oczyszczalnie ścieków zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

▪ **Priorytet II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi**

Głównym celem priorytetu jest zwiększenie korzyści gospodarczych poprzez zmniejszenie udziału odpadów komunalnych składowanych i rekultywację terenów zdegradowanych oraz ochronę brzegów morskich.

Konkursy

W 2012r. w ramach Priorytetu I oraz Priorytetu II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko odbyły się 3 nabory wniosków o dofinansowanie, w ramach których w WFOŚiGW w Poznaniu zostało złożonych 9 wniosków.

W sumie do 31 grudnia 2012r. odbyło się 10 naborów wniosków o dofinansowanie, w ramach których w WFOŚiGW w Poznaniu zostało złożonych 45 wniosków o dofinansowanie o łącznej wartości całkowitej 1.813,89 mln zł i wysokości dofinansowania 992,55 mln zł.

Umowy o dofinansowanie

Do 31 grudnia 2012r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu podpisał umowy o dofinansowanie dla 11 projektów, w tym w roku 2012 zostały podpisane 3 umowy na łączną kwotę dofinansowania 85.108.968,52 zł dla następujących projektów:

▪ ***Rozbudowa kolektorów sanitarnych z odbudową ulic w aglomeracji Środa Wielkopolska***

- całkowity koszt projektu: 33 304 754,25 zł

- wnioskowana kwota dofinansowania: 14 366 823,00 zł

- **System unieszkodliwiania odpadów komunalnych dla gmin objętych Porozumieniem wraz z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie**
  - całkowity koszt projektu: 87 755 580,00 zł
  - wnioskowana kwota dofinansowania: 49 867 643,43 zł

- **Kompleksowe zagospodarowanie ścieków w zlewni rzeki Obry - Gmina Siedlec**
  - całkowity koszt projektu: 40 949 490,16 zł
  - wnioskowana kwota dofinansowania: 20 874 502,09 zł

Kontrole

W ramach obowiązków kontrolnych Dział kontroli przedsięwzięć WFOŚiGW w Poznaniu przeprowadził w roku 2012:

- 1 kontrolę projektu zaawansowanego finansowo przed podpisaniem umowy o dofinansowanie,
- 63 kontrole procedur zawierania umów i aneksów do umów.

Powyższe dane uwzględniają kontrole zakończone. W zestawieniu nie uwzględniono kontroli wszczętych, a nie zakończonych w roku 2012 oraz będących w trakcie odwołań.

Płatności

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu zajmował się weryfikacją i zatwierdzaniem wniosków beneficjentów o płatność. Zespół do weryfikacji wniosków o płatność obejmował pracowników Działu funduszy europejskich, Działu weryfikacji finansowej oraz Działu kontroli przedsięwzięć.

W 2012r. do WFOŚiGW w Poznaniu wpłynęło 55 wniosków beneficjentów o płatność. W wyniku weryfikacji zatwierdzono 55 wniosków o płatność, dokonano płatności na łączną kwotę 77.688.087,91 zł.

Podsumowanie

Poniższa tabela przedstawia podsumowanie działalności WFOŚiGW w Poznaniu w zakresie wdrażania Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Podsumowanie działalności	Dotychczas w ramach POIiŚ (stan na 31.12.2012r.)	w tym w 2012 roku (stan na 31.12.2012r.)
Nabory wniosków o dofinansowanie	10	3
Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	45	9
Liczba podpisanych umów	11	3
Kwota dofinansowania w ramach podpisanych umów	318.184.815,41 zł	85.108.968,52 zł
Liczba złożonych wniosków o płatność	134	55
Kwoty wypłacone	157.702.741,06 zł	77.688.087,91 zł

2. WIELKOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2007 - 2013

W ramach WRPO na lata 2007-2013 WFOŚiGW realizował zadania związane z wdrażaniem Priorytetu III – Środowisko przyrodnicze, w ramach którego realizowane są następujące działania:

- 3.1 – Racjonalizacja gospodarki odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- 3.2 – Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku,
- 3.3 – Wsparcie ochrony przyrody,
- 3.4 – Gospodarka wodno-ściekowa,
- 3.5 – Wzmocnienie ochrony przeciwpowodziowej zagrożonych obszarów oraz zwiększenie retencji na terenie województwa,
- 3.6 – Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego,
- 3.7 – Zwiększenie wykorzystania odnawialnych zasobów energii.

Konkursy

W ramach Priorytetu III Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w 2012r. odbyły się 4 nabory wniosków (2 dotyczące Działania 3.4 i 2 dotyczące Działania 3.7), w których złożono 80 wniosków o dofinansowanie. Dodatkowo złożono 1 wniosek w Działaniu 3.7, który w wyniku decyzji Zarządu Województwa Wielkopolskiego, został z listy rezerwowej przeniesiony na listę rankingową.

W sumie do 31 grudnia 2012r. odbyły się nabory wniosków w 16 konkursach, w ramach których w WFOŚiGW w Poznaniu złożonych zostało 270 wniosków preselekcyjnych oraz 300 wniosków o dofinansowanie, a także złożono 11 wniosków o dofinansowanie projektów kluczowych, na łączną kwotę dofinansowania 1.144.239.520,01 zł.

Umowy

Do 31 grudnia 2012r. WFOŚiGW podpisał 10 pre-umów i 186 umów o dofinansowanie, z czego 19 umów na łączną kwotę dofinansowania 71 024 433,72 zł zostało podpisanych w roku 2012.

W związku z występującymi aktualizacjami projektów, w ramach zawartych umów i pre-umów podpisano 313 aneksów, z czego 104 aneksy do umów podpisano w roku 2012.

Kontrole

W ramach obowiązków kontrolnych w 2012r. Dział kontroli przedsiębiorstw WFOŚiGW prowadził:

- 22 kontrole na miejscu u Beneficjenta (w tym 10 kontroli doraźnych i 12 kontroli planowych na zakończenie realizacji projektu),
- 47 weryfikacji dokumentacji przetargowych ex-ante, przed udzieleniem zamówienia,
- 52 kontrole na dokumentach na zakończenie realizacji projektu,
- 1 kontrolę trwałości na miejscu u Beneficjenta.

Płatności

WFOŚiGW zajmował się weryfikacją i zatwierdzaniem wniosków Beneficjentów o płatność.

W 2012r. zatwierdzono 348 wniosków o płatność (w tym 154 wnioski pełniące wyłącznie funkcję sprawozdawczą) na łączną kwotę dofinansowania 137.570.914,36 zł (z czego 86.491.478,88 zł w formie zaliczki oraz 51.079.435,48 zł w formie refundacji) oraz 3 wnioski państwowych jednostek budżetowych na kwotę dofinansowania 23.641.932,60 zł.

Podsumowanie

Poniższa tabela przedstawia podsumowanie działalności WFOŚiGW w zakresie wdrażania Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013.

	Dotychczas w ramach WRPO (stan na 31.12.2012r.)	w tym w 2012r. (stan na 31.12.2012r.)
Nabory wniosków	16	4
Liczba złożonych wniosków preselekcyjnych	270	0
Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie	300	81
Liczba podpisanych umów	186	19

Kwota dofinansowania w ramach podpisanych umów	686.659.287,93 zł	71 024 433,72 zł
Liczba podpisanych aneksów do umów	298	104
Liczba złożonych wniosków o płatność zatwierdzonych przez WFOŚiGW	948	348
Kwoty wypłacone	378.574.926,45 zł dodatkowo PJB: 26.599.642,58 zł zwroty: 10.343.072,56 zł	139.580.870,26 zł dodatkowo PJB: 23.641.932,60 zł zwroty: 8.240.474,59 zł

XI. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W 2012r. WFOŚiGW koncentrował swoją działalność na realizacji zadań przedstawionych w planie działalności na 2012r. oraz określonych w rocznym planie finansowym na 2012r.

Ilość podpisanych umów w 2012r. była porównywalna z ilością umów podpisanych w 2011r. W 2012r. zmianie uległa jednak struktura udzielanej pomocy finansowej.

Nastąpiło zmniejszenie o ok. 26% ilości podpisanych umów na pożyczki na korzyść umów podpisanych na wsparcie finansowe w formie dotacji.

Ponadto w dalszym ciągu WFOŚiGW realizował zadania związane z wdrażaniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. W ramach podpisanych umów o dofinansowanie płatności ze środków UE na rzecz Beneficjentów wyniosły w 2012r. ponad 230 mln zł.

Działalność WFOŚiGW realizowana w 2012r. pozwoliła na udostępnienie i zrealizowanie pomocy finansowej w różnych formach.

Równocześnie powyższa pomoc została zrealizowana w rozmiarach, które pozwoliły na uzyskanie rzeczowych i ekologicznych efektów oraz zagwarantowały realizację zadań w następnym okresie.

Zrealizowana w 2012r. pomoc finansowa ukierunkowana była na wspieranie strategicznych kierunków ochrony środowiska, tj. przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową oraz ochroną powietrza i ziemi.

Podsumowując działalność WFOŚiGW za 2012r. należy zauważyć, że WFOŚiGW zakończył kolejny w pełni efektywny okres.

Świadczyły o tym uzyskane wskaźniki rentowności, które ukształtowały się na poziomie 72,5% za 2012r. i 21,8% za 2011r.

W przypadku WFOŚiGW rentowność wyliczana była w relacji przychodów z działalności finansowej i przychodów z tytułu pomocy technicznej do kosztów operacyjnych skorygowanych o opłatę produktową przekazywaną do NFOŚiGW i kosztów finansowych.

Efekty działania WFOŚiGW w 2012r. dały solidne podstawy do kontynuacji funkcjonowania WFOŚiGW w latach następnych